

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ในบทนี้ได้มีการนำเสนอเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษานโยบาย สภาพและปัญหาในการดำเนินงานของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย
3. เพื่อศึกษาสภาพ และความพึงพอใจของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาระดับต้นของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ ในการปฏิบัติงานของอาจารย์ ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงพัฒนาการ นโยบาย สภาพและปัญหาในการดำเนินงานของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย โดยใช้การวิจัยแบบบรรยายเชิงสำรวจ โดยประมวลจากเอกสารต่าง ๆ แบบสัมภาษณ์คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ตลอดจนแบบสอบถามอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ และผู้บริหารระดับต้นของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ ทั้งนี้เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย

1. ขั้นตอนของการวิจัย ดำเนินการดังนี้

1.1 ศึกษาพัฒนาการของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ได้มีการโอนงานมาอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัยในปี 2520 โดยรวบรวมและคัดเลือกข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.2 ออกแบบสัมภาษณ์ คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย คณบดีหรือผู้แทนของคณะที่ผลิตนิสิตนักศึกษาผู้รับทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์รามธิบดี คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล คณะวิทยาศาสตร์ คณะวนศาสตร์ และบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะพลังงานและวัสดุ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร ผู้อำนวยการสำนักนโยบายนและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยหรือผู้แทน และเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือรับผิดชอบทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนรวมทั้งสิ้น 22 คน

1.3 ออกแบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

1.3.1 เพื่อสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจของอาจารย์ ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ของทบวงมหาวิทยาลัย แล้วไปปฏิบัติราชการ ชดใช้ทุนในมหาวิทยาลัย/สถาบันต่างๆ 17 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 222 ชุด ได้รับคืนจำนวน 180 ชุด

1.3.2 เพื่อสอบถามความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาระดับต้นของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี หรือหัวหน้าภาควิชาที่มีอาจารย์ซึ่งสำเร็จการศึกษา โดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวง มหาวิทยาลัยปฏิบัติราชการอยู่ จำนวน 222 ชุด ได้รับคืนจำนวน 178 ชุด

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ประเภท คือ

2.1 เป็นการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยใช้เกณฑ์ภายนอกและภายในพิจารณาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงประวัติศาสตร์มาใช้ในการคัดเลือกเอกสารสำหรับการวิจัยครั้งนี้

2.2 แบบสัมภาษณ์ ศึกษาจากการเปรียบเทียบข้อมูลเอกสารต่าง ๆ กับเค้าโครงและวัตถุประสงค์ของการวิจัย และร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงมาปรับปรุง

2.3 แบบสอบถาม ผู้วิจัยศึกษาเอกสารบทความและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์รายละเอียด เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ให้มีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยแบบสอบถามเป็นคำถามที่ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประโยชน์ คุณค่า ความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรค ของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแล้วจึงมาปรับปรุง นำไปทดลองใช้ และนำเครื่องมือที่ทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.93 และ 0.98 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยฝ่ายผลิต 4 แห่ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักส่งเสริมและพัฒนาาระบบบริหาร สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อทำการสำรวจข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รายงานการประชุมคณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ.2535-2539) รายงานการประเมินโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย สำคัญจากการวิจัยเชิงนโยบายในโครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) วัตถุประสงค์นโยบาย มาตรการและเป้าหมายของแผนอุดมศึกษาระยะยาว (พ.ศ.2533-2547) แผนการทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอนาคต การพัฒนาคณาจารย์และรายงานประจำปีของ

ทบวงมหาวิทยาลัย และผู้วิจัยได้เดินทางไปยังมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิตทั้ง 4 แห่ง เพื่อ
ดำเนินการสัมภาษณ์คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามผ่าน
ทบวงมหาวิทยาลัย และส่งกลับทางไปรษณีย์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ใช้วิเคราะห์เนื้อหาสาระ แล้วนำเสนอเป็น
ความเรียง

ข้อมูลตัวเลข ใช้วิธีวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

4.2 แบบสัมภาษณ์ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาสาระ หาค่าความถี่ แล้วนำเสนอเป็น
ความเรียง

4.3 แบบสอบถาม ใช้วิธีวิเคราะห์หาความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็น
ตารางประกอบการบรรยาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สรุปผลการวิจัย

พัฒนาการของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์พบว่า พัฒนาการของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) จนถึงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ได้มีรายละเอียดโดยสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของโครงการ

ตั้งแต่มีการโอนงานโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มาอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย จนกระทั่งถึงปัจจุบัน ปรากฏว่าวัตถุประสงค์ของโครงการยังคงเป็นวัตถุประสงค์เดิม ซึ่งยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระยะปัจจุบันด้วย

การบริหารโครงการ

การบริหารงานโครงการในระยะแรกเป็นไปโดย คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ และกองแผนงาน สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่เลขานุการกิจของคณะอนุกรรมการดังกล่าว รับผิดชอบในการดำเนินงานและประสานงานในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับโครงการ ต่อมาในปี พ.ศ. 2534 ได้มีการโอนงานหน้าที่เลขานุการกิจ มาอยู่ในความรับผิดชอบของกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย และในปี พ.ศ. 2537 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้มีการปรับโครงสร้างของสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยใหม่ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น 4 สำนัก 3 กอง กองการเจ้าหน้าที่ได้ปรับเปลี่ยนเป็น สำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร ซึ่งยังคงรับผิดชอบงานด้านเลขานุการกิจของโครงการ โดยมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายทุนและพัฒนาข้าราชการ ส่วนฝึกอบรมและพัฒนาข้าราชการ ทำหน้าที่เป็นคณะอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

การพิจารณารับหลักสูตรใหม่สาขาวิชาต่าง ๆ เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต

ในระยะแรก ที่มีการโอนงานมาอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย มีมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการในฐานะผู้ผลิต 3 แห่ง คือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต ในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมโยธา สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ สาขาวิศวกรรมเคมี สาขาวิศวกรรมสุขาภิบาล สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ และสาขาวิศวกรรมสำรวจ และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติ สาขาคณิตศาสตร์ สาขาชีววิทยา-สัตววิทยา สาขาฟิสิกส์ สาขาเคมี สาขาเคมีอินทรีย์ สาขาเคมีอินทรีย์ สาขาเคมีฟิสิกส์ และสาขาเคมีวิเคราะห์

มหาวิทยาลัยมหิดล เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต ในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเคมี สาขาเคมีอินทรีย์ สาขาเคมีฟิสิกส์ สาขาพยาบาลศาสตร์ สาขาพรีคลินิก-กายวิภาคศาสตร์ สาขาพรีคลินิก-พยาธิวิทยาคลินิก สาขาพรีคลินิก-สรีรวิทยา สาขาพรีคลินิก-จุลชีววิทยา สาขาพรีคลินิก-ชีวเคมี สาขาพรีคลินิก-พยาธิวิทยา และสาขาพรีคลินิก-เภสัชวิทยา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิตในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาชีววิทยา - สัตววิทยา และสาขาจุลชีววิทยา

ต่อมาในปีพ.ศ.2522 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้เสนอหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมเครื่องกล สาขาวิศวกรรมโยธา และสาขาเทคโนโลยีพลังงานเข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในฐานะฝ่ายผลิต ซึ่งคณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ได้มีมติให้สาขาเทคโนโลยีพลังงาน เข้าร่วมในโครงการเพียงสาขาเดียว

ต่อมาในปีพ.ศ. 2523 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้ขอให้ คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ พิจารณาทบทวนมติการไม่รับหลักสูตรปริญญาโทบริหาร สาขาวิศวกรรมเครื่องกลเข้าร่วมโครงการอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งคณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ได้มีมติเห็นสมควรให้สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ร่วมในโครงการในฐานะฝ่ายผลิต ตั้งแต่ปีการศึกษา 2524

ในปีพ.ศ. 2524 คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ขอเข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ในฐานะฝ่ายผลิต เพื่อเป็นการส่งเสริมการศึกษาในส่วนภูมิภาคให้เจริญควบคู่ไปกับส่วนกลาง และขยายขอบเขตของโครงการให้กว้างขวางขึ้น แต่คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์มีมติว่า ยังไม่เห็นสมควรจะรับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต

ในปีเดียวกันนี้ มหาวิทยาลัยมหิดลได้เสนอหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ แต่คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการจัดหลักสูตรดังกล่าวไม่สอดคล้องกับความต้องการ จึงลงมติไม่เห็นสมควรรับหลักสูตรดังกล่าวเข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์

ในปีพ.ศ. 2524 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ขอให้โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ พิจารณารับหลักสูตรปริญญาโท สาขาประมง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต และจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาแก่อาจารย์ประจำภาควิชาวาริชศาสตร์ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 ทุน ในสาขาดังกล่าว ประจำปีการศึกษา 2525 ซึ่งคณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์มีมติว่ายังไม่สมควรรับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าร่วมโครงการในฐานะสถาบันฝ่ายผลิตในสาขาประมง และไม่อาจจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาให้แก่อาจารย์สองคนของคณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ตามที่เสนอ

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) คณะ
 อนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ได้พิจารณาหลักสูตตรีวิศวกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา
 เทคโนโลยีพลังงาน และสาขาวิศวกรรมเครื่องกล ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
 เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ในฐานะฝ่ายผลิต

ในปี พ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้เสนอขอให้โครงการผลิตและพัฒนา
 อาจารย์ รับสถาบันฝ่ายผลิตในสาขาพยาบาลศาสตร์เพิ่มขึ้นอีก 2 แห่ง นอกเหนือจากมหาวิทาลัย
 มหิดล คือคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และภาควิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ลงมติไม่เห็นสมควรรับหลักสูตร
 ดังกล่าว เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต

ในปีเดียวกัน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เสนอหลักสูตตรีวิทยาศาสตร์
 ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพและสาขาฟิสิกส์ เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ใน
 ฐานะฝ่ายผลิต ซึ่งคณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์มีมติให้รับหลักสูตตรีวิทยาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต
 สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพและสาขาฟิสิกส์ เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในฐานะสถาบัน
 ฝ่ายผลิต

ในปีพ.ศ. 2525 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เสนอหลักสูตตรีวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
 สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ และคณะอนุกรรมการผลิต
 และพัฒนาอาจารย์ได้พิจารณาหลักสูตรดังกล่าวเปรียบเทียบกับหลักสูตตรีวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม
 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหลักสูตตรีเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ของมหาวิทาลัย
 มหิดล ตลอดจนจนวนความต้องการทุนอุดหนุนการศึกษาในสาขาดังกล่าว และมีความเห็นว่า
 หลักสูตรทางด้านสิ่งแวดล้อมสมควรได้รับการสนับสนุน จึงมีมติรับหลักสูตตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและหลักสูตตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ของมหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนา
 อาจารย์ สำหรับหลักสูตตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม ของ
 มหาวิทาลัยมหิดลอาจพิจารณาปรับเข้าร่วมโครงการในระยะต่อไป

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เสนอหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา เทคโนโลยีทางอาหาร และสาขาเทคโนโลยีทางชีวภาพ เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ในฐานะฝ่ายผลิตของโครงการในปีเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตรวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในฐานะฝ่ายผลิตของโครงการ ส่วนสาขา เทคโนโลยีชีวภาพควรชะลอไว้ก่อน

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ขอความอนุเคราะห์จากโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ให้ พิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษา ประเภททุนสำหรับบุคคลทั่วไป ระดับปริญญาโท สาขา เกษีษศาสตร์ โดยเฉพาะสาขาเกษีษเคมี เกษีษกรรมด้าน Pharmaceutical Technology หรือ Biopharmaceutics และเกษีษอุตสาหกรรมให้แก่คณะเกษีษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งคณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ได้พิจารณาให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นฝ่ายผลิต ในสาขาเกษีษเคมี และสาขาเกษีษอุตสาหกรรม ส่วนมหาวิทยาลัยมหิดลจะเป็นฝ่ายผลิตในสาขา เกษีษกรรมและสาขาชีวเกษีษ.

ในปีพ.ศ. 2526 มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาภาพถ่ายบำบัด เข้าร่วมโครงการ ซึ่งคณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์พิจารณาให้รับหลักสูตรระดับ ปริญญาโท สาขาภาพถ่ายบำบัด ของมหาวิทยาลัยมหิดล เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต

ต่อมา มหาวิทยาลัยมหิดล เสนอหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาการบริหารโรงพยาบาล และสาขาบริหารสาธารณสุขเข้าร่วมโครงการ แต่คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ให้การ พิจารณาหลักสูตรทั้งสองสาขาวิชาดังกล่าวไว้ก่อน

ในปีเดียวกัน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เสนอหลักสูตรระดับปริญญาโทสาขา วิศวกรรมเคมี เข้าร่วมโครงการแต่คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์มีมติให้การพิจารณา รับหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิศวกรรมเคมีของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีไว้ก่อน

ต่อมา มีมหาวิทยาลัยบางแห่งเสนอให้โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ พิจารณารับหลักสูตรระดับปริญญาโทสาขาวิชาภาษาอังกฤษและการสอนภาษาอังกฤษ และสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เข้าร่วมโครงการ แต่คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์พิจารณาไม่เห็นสมควรให้รับหลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาอังกฤษและการสอนภาษาอังกฤษและสาขาวิชาบริหารธุรกิจ เข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในระยะนี้

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ได้พิจารณารับหลักสูตรวิทยาศาสตรุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสาขาฟิสิกส์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม และ สาขาเทคโนโลยีทางอาหาร หลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเภสัชเคมี และเภสัชอุตสาหกรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเภสัชกรรม และชีวเภสัช และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขากายภาพบำบัด ของมหาวิทยาลัยมหิดล เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิตเพิ่มเติมจากแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4

ในปีพ.ศ. 2530 คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ได้พิจารณาหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาการบริหารโรงพยาบาลและสาขาบริหารสาธารณสุข ของมหาวิทยาลัยมหิดลที่เสนอขอเข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ในฐานะฝ่ายผลิต เมื่อปี 2529 โดยคณะกรรมการผลิตและพิจารณาอาจารย์ ได้พิจารณาเห็นว่าน่าจะยังไม่มีความจำเป็นที่จะรับหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาการบริหารโรงพยาบาลและสาขาบริหารสาธารณสุข ของมหาวิทยาลัยมหิดลเข้าร่วมโครงการ ในฐานะฝ่ายผลิต เนื่องจากปัจจุบันความต้องการทุนในสาขาวิชาดังกล่าวยังมีไม่มากนัก และมหาวิทยาลัยอาจสนับสนุนโดยอนุญาตให้อาจารย์ลาศึกษาได้อยู่แล้วจึงลงมติไม่รับหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาการบริหารโรงพยาบาลและสาขาบริหารสาธารณสุขเข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในฐานะฝ่ายผลิต

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มิได้พิจารณาปรับหลักสูตรใดเข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต

ในปีพ.ศ. 2535 มหาวิทยาลัยมหิดลเสนอขอเข้าร่วมโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในฐานะสถาบันฝ่ายผลิต ในสาขาวิชาประสาทวิทยาศาสตร์ ระดับปริญญาเอก เพื่อประโยชน์ในการขอรับทุนการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แต่คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ให้ชะลอการรับหลักสูตรดังกล่าวไว้ก่อน

ในปี พ.ศ. 2537 คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ได้พิจารณาเห็นว่า มีสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งขาดแคลนและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น จึงได้พิจารณาเห็นสมควรให้มีการสำรวจความต้องการของมหาวิทยาลัย/สถาบัน ที่มีความพร้อมและมีความประสงค์ที่จะเข้าร่วมโครงการในฐานะสถาบันฝ่ายผลิต หรือในฐานะสถาบันฝ่ายรับทุนที่ต้องการทุนในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิม จึงได้ร่วมกันพิจารณาในรายละเอียด สาขาวิชาและสถาบันที่ขอเข้าร่วมผลิตในสาขาวิชาขาดแคลน โดยมีหลักการเพื่อให้มีสถาบันฝ่ายผลิตเพิ่มขึ้นให้อาจารย์ผู้เข้าร่วมโครงการได้มีแหล่งศึกษาให้เลือกสรรได้มากยิ่งขึ้น จากเดิมซึ่งมีเพียง 4 แห่ง คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ได้พิจารณาปรับหลักสูตรใหม่ และเพิ่มมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิตเข้าร่วมโครงการ ซึ่งสามารถสรุปสาขาวิชาที่เข้าร่วมโครงการในปัจจุบัน จำแนกตามมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิตได้ดังนี้

1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 16 สาขาวิชา คือ

1. คณิตศาสตร์	2. สถิติ
3. ชีววิทยา-สัตววิทยา	4. ฟิสิกส์
5. เคมี	6. เคมีอินทรีย์
7. เคมีอนินทรีย์	8. เคมีฟิสิกส์
9. เคมีวิเคราะห์	10. วิทยาศาสตร์ชีวภาพ
11. เทคโนโลยีการอาหาร	12. วิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม
13. ปิโตรเคมี	14. วิทยาศาสตร์โพลีเมอร์
15. เทคโนโลยีทางชีวภาพ	16. เทคโนโลยีเซรามิก

2. กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 2 สาขา

1. เกษัชวิทยา	2. โรงพยาบาลคลินิก
3. เกษัชเคมี	4. เกษัชเคมีและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ
5. เกษัชอุตสาหกรรม	6. เกษัชเวช
7. เกษัชกรรม	8. ชีวเกษัช
9. เกษัชศาสตร์ชีวภาพ	

3. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 11 สาขาวิชา คือ

1. วิศวกรรมโยธา	2. วิศวกรรมไฟฟ้า
3. วิศวกรรมเครื่องกล	4. วิศวกรรมอุตสาหการ
5. วิศวกรรมเคมี	6. วิศวกรรมสุขาภิบาล
7. วิศวกรรมคอมพิวเตอร์	8. วิศวกรรมสำรวจ
9. เทคโนโลยีปิโตรเคมี	10. เทคโนโลยีโพลีเมอร์
11. วิศวกรรมโครงสร้าง	

2. มหาวิทยาลัยมหิดล

1. กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 สาขาวิชา คือ

1. คณิตศาสตร์	2. เคมีฟิสิกส์
3. ชีววิทยา	

2. กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 17 สาขา

1. กายวิภาคศาสตร์	2. จุลชีววิทยา
3. ชีวเคมี	4. เภสัชวิทยา
5. สรีรวิทยา	6. พยาธิชีววิทยา
7. พยาธิวิทยาศาสตร์	8. พยาบาลศาสตร์
9. กายภาพบำบัด	10. พยาธิวิทยา
11. เภสัชเคมี	12. เภสัชเวช
13. เภสัชอุตสาหกรรม	14. เภสัชเคมีและเภสัชวินิจฉัย
15. เภสัชกรรม	16. ชีวเภสัช
17. เภสัชศาสตร์ชีวภาพ	

3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. กลุ่มคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์จำนวน 9 สาขาวิชา คือ

1. คณิตศาสตร์	2. สถิติ
3. จุลชีววิทยา	4. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม
5. เคมีวิเคราะห์	6. เคมีฟิสิกส์
7. เคมีอินทรีย์	8. เทคโนโลยีการอาหาร
9. เทคโนโลยีทางชีวภาพ	

4. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

1. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 3 สาขาวิชา คือ
  1. วิศวกรรมเครื่องกล
  2. เทคโนโลยีพลังงาน
  3. วิศวกรรมเคมี

5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. กลุ่มคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ จำนวน 3 สาขาวิชา คือ
  1. คณิตศาสตร์
  2. เคมีวิเคราะห์
  3. เทคโนโลยีการอาหาร
2. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 5 สาขาวิชา คือ
  1. วิศวกรรมเครื่องกล
  2. วิศวกรรมทรัพยากรน้ำ
  3. วิศวกรรมไฟฟ้า
  4. วิศวกรรมเครื่องจักรกลการเกษตร
  5. วิศวกรรมโครงสร้าง
3. กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 2 สาขา
  1. กายวิภาคศาสตร์
  2. จุลชีววิทยา
  3. ชีวเคมี
  4. สรีรวิทยา
  5. พยาบาลศาสตร์
  6. เภสัชวิทยา

6. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 2 สาขาวิชา คือ
  1. วิศวกรรมเครื่องกล
  2. วิศวกรรมอุตสาหการ
2. กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 8 สาขา
  1. กายวิภาคศาสตร์
  2. จุลชีววิทยา
  3. สรีรวิทยา
  4. พยาบาลศาสตร์
  5. เภสัชเคมี
  6. ชีวเภสัช
  7. เทคโนโลยีเภสัชกรรม
  8. สาธารณสุขศาสตร์ (คณะเภสัชศาสตร์)

7. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1. กลุ่มวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 สาขาวิชา คือ

1. เคมีวิเคราะห์	2. เคมีฟิสิกัล
3. เคมีอินทรีย์	4. เทคโนโลยีการอาหาร
5. เทคโนโลยีทางชีวภาพ	

2. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 2 สาขาวิชา คือ

1. วิศวกรรมเคมี	2. วิศวกรรมโยธา

3. กลุ่มวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 2 สาขา

1. ชีวเคมี	2. พยาบาลศาสตร์

8. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าลาดกระบัง

1. กลุ่มวิทยาศาสตร์ จำนวน 1 สาขาวิชา คือ

1. เทคโนโลยีทางชีวภาพ

2. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 5 สาขาวิชา คือ

1. วิศวกรรมคอมพิวเตอร์	2. วิศวกรรมเครื่องกล
3. วิศวกรรมไฟฟ้า	4. เทคโนโลยีการอาหาร

9. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

1. กลุ่มคณิตศาสตร์ จำนวน 1 สาขาวิชา คือ

1. สถิติ

10. มหาวิทยาลัยศิลปากร

1. กลุ่มวิทยาศาสตร์ จำนวน 1 สาขาวิชา คือ

1. เคมีอินทรีย์

การจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษา

ปีการศึกษา 2523 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา อาจารย์ประจำ ระดับปริญญาโทรวม 40 ทุน โดยจัดสรรให้ตามความต้องการของมหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 27 ทุน ศึกษาที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 3 ทุน ศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 10 ทุน แต่จำนวนผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและได้รับการพิจารณาให้รับทุนรวม 27 รายเท่านั้น

ปีการศึกษา 2524 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา อาจารย์ ระดับปริญญาโทรวม 49 ทุน แต่จำนวนผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและได้รับการพิจารณาให้รับทุนรวม 30 รายเท่านั้น โดยศึกษาที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 12 ทุน ศึกษาที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 2 ทุน ศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 15 ทุน และศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า วิทยาเขตธนบุรี จำนวน 1 ทุน

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (เฉพาะปีการศึกษา 2523 และปีการศึกษา 2524) มีผู้ได้รับทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 39 คน

ปีการศึกษา 2525 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา อาจารย์ระดับปริญญาโทรวม 53 ทุน เป็นทุนสำหรับนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2524 ระดับปริญญาโท ซึ่งจัดให้เป็นกรณีพิเศษจำนวน 3 ทุน และสำหรับนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2525 จำนวน 50 ทุน เป็นทุนระดับปริญญาเอกสำหรับอาจารย์ จำนวน 5 ทุน ทุนระดับปริญญาโทสำหรับอาจารย์ 20 ทุน ทุนระดับปริญญาโท สำหรับบุคคลทั่วไป จำนวน 25 ทุน ปรากฏว่ามีผู้รับทุนรวม 33 คน จำแนกตามประเภทของผู้รับทุนเป็น ทุนสำหรับอาจารย์ 14 ทุน (ทุนระดับปริญญาเอก จำนวน 1 ทุน ระดับปริญญาโท จำนวน 13 ทุน) และสำหรับบุคคลทั่วไปในระดับปริญญาโท จำนวน 19 ทุน (รุ่นปีการศึกษา 2524 จำนวน 2 ทุน)

ปีการศึกษา 2526 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา
 อาจารย์ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2526 รวมทั้งสิ้น 47 ทุน เป็นทุนสำหรับ
 นักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2524 ซึ่งจัดสรรให้เป็นกรณีพิเศษสำหรับบุคคลทั่วไประดับปริญญาโท
 จำนวน 1 ทุน และสำหรับนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2526 จำนวน 46 ทุน เป็นทุนระดับปริญญาเอก
 จำนวน 5 ทุน ทุนระดับปริญญาโท 41 ทุน ปรากฏว่ามีผู้รับทุนรวม 33 คน โดยเป็นทุนระดับ
 ปริญญาเอก จำนวน 2 ทุน จำแนกตามประเภทของผู้รับทุนเป็นทุนระดับปริญญาโทจำนวน 28 ทุน

ปีการศึกษา 2527 ทบวงมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา
 อาจารย์ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2527 รวมทั้งสิ้น 50 ทุน แก่
 มหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัดรวม 6 แห่ง ปรากฏว่ามีผู้รับทุนรวม 33 คน โดยเป็นทุนระดับ
 ปริญญาเอก จำนวน 3 ทุน และทุนระดับปริญญาโท จำนวน 30 ทุน หรือจำแนกตามประเภททุน
 เป็นทุนสำหรับอาจารย์ จำนวน 13 ทุน และทุนสำหรับบุคคลทั่วไป จำนวน 20 ทุน ดังนั้น
 ในปี 2527 จึงมีทุนเหลือ 17 ทุน จำแนกเป็นระดับปริญญาเอก จำนวน 5 ทุน ระดับปริญญาโท
 จำนวน 12 ทุน หรือจำแนกตามประเภททุนเป็น ทุนสำหรับอาจารย์ 8 ทุน ทุนสำหรับบุคคลทั่วไป
 9 ทุน

ปีการศึกษา 2528 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา
 อาจารย์ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2528 รวมทั้งสิ้น 33 ทุน แก่
 มหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัดรวม 7 แห่ง ปรากฏว่ามีผู้รับทุนรวม 24 คน มีทุนเหลือ 9 ทุน

ปีการศึกษา 2529 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา
 อาจารย์ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2529 รวมทั้งสิ้น 40 ทุน แก่
 มหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัด ปรากฏว่ามีผู้รับทุนรวม 33 คน มีทุนเหลือ 7 ทุน

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (ปีการศึกษา 2523 ถึงปีการศึกษา 2529)
 มีผู้ได้รับทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 156 คน

ปีการศึกษา 2530 มีผู้ได้รับทุนรวม 25 คน เป็นทุนสำหรับอาจารย์ 9 ทุน และ
ทุนสำหรับบุคคลทั่วไป 16 ทุน

ปีการศึกษา 2531 มีผู้ได้รับทุนรวม 24 คน เป็นทุนสำหรับอาจารย์ 4 ทุน และ
ทุนสำหรับบุคคลทั่วไป 20 ทุน

ปีการศึกษา 2532 มีผู้ได้รับทุนรวม 60 คน เป็นทุนสำหรับอาจารย์ 13 ทุน และ
ทุนสำหรับบุคคลทั่วไป 47 ทุน

ปีการศึกษา 2533 มีผู้ได้รับทุนรวม 56 คน เป็นทุนสำหรับอาจารย์ 8 ทุน และ
ทุนสำหรับบุคคลทั่วไป 48 ทุน

ปีการศึกษา 2534 มีผู้ได้รับทุนรวม 56 คน

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (ปีการศึกษา 2530 ถึงปีการศึกษา 2534)
มีผู้ได้รับทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 221 คน

ปีการศึกษา 2535 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและ
พัฒนาอาจารย์ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2535 รวมทั้งสิ้น 234 ทุน แก่
มหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัด ปรากฏว่ามีผู้รับทุนรวม 60 คน มีทุนเหลือ 53 ทุน

เนื่องจากมีทุนเหลือจำนวนมาก คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์จึงให้ประกาศ
รับสมัครเพิ่มเติม จำนวน 83 ทุน แต่มีผู้ผ่านการคัดเลือกเพียง 35 คน

ปีการศึกษา 2536 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา
อาจารย์ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2536 รวมทั้งสิ้น 131 ทุน แก่
มหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัด ปรากฏว่ามีผู้รับทุนรวม 66 คน มีทุนเหลือ 65 ทุน

ปีการศึกษา 2537 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดสรรทุนโครงการผลิตและพัฒนา
อาจารย์ได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาประจำปีการศึกษา 2537 รวมทั้งสิ้น 202 ทุน แก่
มหาวิทยาลัย/สถาบันในสังกัดจำนวน 20 แห่ง

โดยสรุปในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (ปีการศึกษา 2535 ถึงปีการศึกษา 2537) มีผู้ได้รับทุนรวมทั้งสิ้นจำนวน 161 คน

การใช้จ่ายงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์

ปีงบประมาณ 2523 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้มีงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์รวม 3,597,600 บาท โดยจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ เงินทุนการศึกษา 2,808,600 บาท ซึ่งได้เบิกจ่ายให้มหาวิทยาลัยฝ่ายผลิตเพื่อจ่ายให้แก่ นักศึกษารวม 2,541,200 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 789,000 บาท ซึ่งได้จัดสรรให้มหาวิทยาลัยฝ่ายผลิตรวม 687,290 บาท

คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มีมติให้โอนเงินงบประมาณให้มหาวิทยาลัยฝ่ายผลิตเป็นผู้เบิกจ่ายแทนทั้งเงินรายการอื่น ๆ และเงินอุดหนุนการศึกษาโดยสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยจะเป็นผู้ขอวงเงินและโอนเงินงบประมาณให้มหาวิทยาลัยเบิกจ่ายแทน โดยผ่านทางกรมบัญชีกลาง และให้มหาวิทยาลัยรายงานผลการใช้จ่ายเงินต่อสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อก่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2534

ปีงบประมาณ 2524 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 4,252,200 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 3,324,400 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 927,800 บาท โดยสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้ขอตั้งวงเงินเพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันเบิกจ่ายงบประมาณโดยตรงจากกรมบัญชีกลาง เพื่อจ่ายให้แก่ผู้รับทุนรวมเป็นเงิน 2,583,544 บาท

ในปีงบประมาณ 2525 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์รวม 4,000,000 บาท เป็นเงินทุนการศึกษา 2,984,800 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 1,015,200 บาท โดยสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้ขอตั้งวงเงินเพื่อให้มหาวิทยาลัย/สถาบันเบิกจ่ายงบประมาณโดยตรงจากกรมบัญชีกลาง เพื่อจ่ายให้แก่ผู้รับทุน 89 คน รวมเป็นเงิน 1,984,796 บาทและมีงบประมาณเหลือจ่ายประมาณ 2,015,204 บาท เป็นเงินอุดหนุนการศึกษา 1,678,000 บาทเงินรายการอื่น ๆ 337,204 บาท

ในปีงบประมาณ 2526 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์รวม 3,228,900 บาท เป็นเงินทุนการศึกษา 2,226,000 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 1,002,900 บาท ซึ่งได้มีการใช้จ่ายจริงในการจัดสรรทุนการศึกษาในปีงบประมาณ 2526 สำหรับผู้รับทุน จำนวน 92 คน (นักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2524 และ 2525 จำนวน 62 คน และนักศึกษารุ่นปีการศึกษา 2526 จำนวน 30 คน) รวมประมาณ 2,350,220 บาท โดยเป็นเงินทุนการศึกษา 1,526,980 บาทและเงินรายการอื่น ๆ จำนวน 823,240 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 878,680 บาท

ในปีงบประมาณ 2527 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์รวม 3,100,000 บาท เป็นเงินทุนการศึกษา 2,171,400 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 928,600 บาทโดยที่ในปีงบประมาณ 2527 มีผู้รับทุนที่เป็นนักศึกษารุ่นเก่า 59 คน และนักศึกษารุ่นใหม่ 33 คน รวมเป็นผู้รับทุนทั้งสิ้น 92 คน จึงทำให้มีการใช้จ่ายงบประมาณรวม 2,635,456 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 1,859,600 บาท และเงินรายการอื่น 793,856 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 446,544 บาท

ในปีงบประมาณ 2528 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์รวม 2,500,000 บาท เป็นเงินทุนการศึกษา 2,003,434 บาท และเงินรายการอื่นๆ 496,566 บาท โดยที่ในปีงบประมาณ 2527 มีผู้รับทุนที่เป็นนักศึกษารุ่นเก่า 60 คนและนักศึกษารุ่นใหม่ 24 คน รวมเป็นผู้รับทุนทั้งสิ้น 84 คน จึงทำให้คาดว่าจะได้มีการใช้จ่ายงบประมาณรวม 2,288,168 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 1,794,980 บาท และเงินรายการอื่น 493,188 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 211,832 บาท

ในปีงบประมาณ 2529 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์รวม 2,500,000 บาท เป็นเงินทุนการศึกษา 1,993,030 บาท และเงินรายการอื่นๆ 506,970 บาท โดยที่ในปีงบประมาณ 2529 มีผู้รับทุนที่เป็นนักศึกษารุ่นเก่า 56 คนและนักศึกษารุ่นใหม่ 33 คน รวมเป็นผู้รับทุนทั้งสิ้น 89 คน จึงทำให้คาดว่าจะได้มีการใช้จ่ายงบประมาณรวม 2,242,180 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 1,754,560 บาท และเงิน

รายการอื่น 487,620 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 257,820 บาท (เหลือจ่ายในส่วนของสำนักงานปลัดทบวง 4,680 บาท และเหลือจ่ายในส่วนของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิต 253,140 บาท)

ในปีงบประมาณ 2530 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 2,500,000 บาท มีเงินเหลือจ่ายจำนวน 22,920 บาท

ในปีงบประมาณ 2531 ไม่มีข้อมูลที่ผู้วิจัยสามารถรวบรวมได้

ในปีงบประมาณ 2532 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 3,000,000 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 1,731,740 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 638,162 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 630,098 บาท เพื่อจัดสรรทุนในปีงบประมาณ 2532 ต่อไป

ในปีงบประมาณ 2533 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 5,300,000 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 3,659,500 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 928,000 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 712,500 บาท เพื่อจัดสรรทุนในปีงบประมาณ 2533 ต่อไป

ในปีงบประมาณ 2534 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 8,687,000 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 5,132,600 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 1,228,000 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 2,326,400 บาท เพื่อจัดสรรทุนในปีงบประมาณ 2534 ต่อไป

ในปีงบประมาณ 2535 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 13,221,700 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 7,145,160 บาท และเงินรายการอื่น ๆ 1,544,000 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 4,532,540 บาทเพื่อใช้ในการจัดสรรทุนประจำปีการศึกษา 2535

ในปีงบประมาณ 2536 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 13,504,400 บาท จำแนกเป็นเงินทุนการศึกษา 9,976,800 บาทและเงินรายการอื่น ๆ 2,008,000 บาท คงมีเงินเหลือจ่ายจำนวน 1,519,600 บาทเพื่อใช้ในการจัดสรรทุนประจำปีการศึกษา 2536

ในปีงบประมาณ 2537 สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยได้รับงบประมาณโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ รวม 17,095,400 บาท

การกำหนดอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาของผู้รับทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์

ตามที่โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ได้กำหนดจำนวนเงินทุนอุดหนุนการศึกษาโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ไว้เดิมนั้น เนื่องจากปัจจุบันนี้สถาบันฝ่ายผลิตบางแห่งได้ปรับปรุงอัตราต่อธรรมเนียมค่าบำรุงการศึกษาสูงขึ้นกว่าเดิม ประกอบกับได้มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนข้าราชการตามบัญชีใหม่ (บัญชี 1) ซึ่งอัตรากារให้ทุนดังกล่าวผูกพันกับอัตราเงินเดือนข้าราชการ ดังนั้นเพื่อให้การแก้ไขปัญหาค่าขาดแคลนอาจารย์ดำเนินไปด้วยดีและจูงใจให้ผู้รับทุนเพิ่มมากขึ้น ตามนโยบายของรัฐบาลจึงเห็นสมควรปรับปรุงอัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษาเพิ่มขึ้นดังนี้

1. ประเภทบุคคลทั่วไป จะได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาดังนี้
  - 1.1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเดือนละ 4,760 บาท สำหรับทุนในระดับปริญญาโท และเดือนละ 5,260 บาท สำหรับทุนในระดับปริญญาเอก
  - 1.2 ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษาเท่าที่จ่ายจริงตามที่สถานศึกษาเรียกเก็บ ในวงเงินปีละไม่เกิน 17,000 บาท สำหรับทุนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก
2. ประเภทอาจารย์ส่วนภูมิภาค จะได้รับทุนอุดหนุนการศึกษาดังนี้
  - 2.1 ค่าใช้จ่ายส่วนตัว ได้รับครึ่งหนึ่งของผู้รับทุนประเภทบุคคลทั่วไป ทั้งในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก
  - 2.2 ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษาเท่าที่จ่ายจริงตามที่สถานศึกษาเรียกเก็บ ในวงเงินปีละไม่เกิน 17,000 บาท สำหรับทุนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

3. ประเภทอาจารย์ส่วนกลาง จะได้รับทุนอุดหนุนการศึกษา ดังนี้

3.1 ค่าเล่าเรียน และค่าบำรุงการศึกษาเท่าที่จ่ายจริงตามที่สถานศึกษาเรียกเก็บ
ในวงเงินปีละไม่เกิน 17,000 บาท สำหรับทุนในระดับปริญญาโทและปริญญา
เอก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นโยบาย สภาพ และปัญหาในการดำเนินงานของโครงการ

โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ เป็นโครงการที่สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยได้เป็นอย่างดี ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 มีการขยายตัวของการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างมาก มีการก่อตั้งมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคหลายแห่ง มีการเปิดภาควิชาใหม่ในมหาวิทยาลัย มีการเปิดสอนถึงระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงทำให้เกิดความต้องการอาจารย์ในสาขาวิชาต่าง ๆ สูงมาก โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์เป็นโครงการหนึ่งซึ่งได้รับความนิยมจากนิสิตนักศึกษาที่สนใจ ทำให้ช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนได้มาก

ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 และ 6 มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างมากภายในประเทศ ความต้องการกำลังคนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียิ่งทวีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว มีมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งที่มีความพร้อม เสนอหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้น คณะอนุกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ได้พิจารณาหลักสูตรเข้าร่วมโครงการโดยพิจารณาจากความต้องการของมหาวิทยาลัยและสถาบันฝ่ายรับ ตลอดจนความพร้อมในการผลิตนิสิตนักศึกษา ของมหาวิทยาลัยและสถาบันที่ขอเข้าร่วมโครงการ ทำให้มีสาขาวิชาที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้น

ปัจจุบันซึ่งเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ความต้องการกำลังคนในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็ยังคงทวีความรุนแรงมากขึ้น ไม่ว่าภาคเอกชนหรือภาครัฐต่างก็มีความต้องการกำลังคนในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่ภาคเอกชนมีความสามารถในการดึงดูดคนเก่งให้เข้ามาทำงาน ด้วยมีค่าตอบแทนที่สูงกว่าภาครัฐ ซึ่งถูกกำหนดด้วยกฎระเบียบมากมาย ดังนั้นจึงทำให้เกิดการแย่งชิงกำลังคนในสาขาวิชาดังกล่าว อาจารย์ในมหาวิทยาลัยลาออกไปทำงานกับเอกชนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาจึงยังคงเป็นปัญหาที่แก้ไม่ตก โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ซึ่งเป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จึงยังคงมีคุณค่าและเป็นที่ต้องการของสถาบันอุดมศึกษา

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันโครงการนี้จะไม่ค่อยเป็นที่นิยมของนิสิตนักศึกษามากนัก เนื่องจากจำนวนเงินทุนอุดหนุนการศึกษาน้อย หรือขั้นตอนการรับสมัครและสัญญาผู้มัดที่ค่อนข้างมากและยุ่งยาก แต่ก็ยังมีผู้ที่รักอาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัยและต้องการรับทุนนี้มีอยู่พอสมควร

ในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการกับสภาพปัจจุบัน เป็นวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน เนื่องจากในโครงการที่ส่งคนไปศึกษาต่อต่างประเทศเพื่อกลับมาเป็นอาจารย์ซึ่งต้องใช้ต้นทุนสูงมาก อีกประการหนึ่งคือเพื่อเป็นการพัฒนาการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยที่มีอยู่ ให้สามารถผลิตบุคลากรในระดับบัณฑิตศึกษาได้มากขึ้นยิ่งสำคัญมากเพราะในขณะนี้ มีมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่ได้พัฒนาตัวเองมาโดยตลอดจนกระทั่งมีความแข็งแกร่งหลายสาขาโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา

ในด้านการเข้าร่วมโครงการของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิต มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา คือ จะพิจารณาตามความต้องการของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ และความพร้อมของสถาบันฝ่ายผลิตแต่ละแห่ง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการขยายสถาบันฝ่ายผลิตออกไปอย่างกว้างขวาง นับได้ว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง

ปัญหาและอุปสรรคของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ที่มักเกิดขึ้น ที่สำคัญมีอยู่ปัญหาเดียวคือ ผู้รับทุนผิดสัญญาการรับทุน ซึ่งมีสาเหตุที่เกิดจาก อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ ปฏิเสธการไปรับราชการชดใช้ทุนที่มหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ ตามที่กำหนดไว้ในสัญญา อาจจะเป็นเพราะไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ หรือผู้ร่วมงานได้ หรือมีความจำเป็นต้องดูแลบิดามารดาซึ่งชรามาก และสาเหตุจากมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับปฏิเสธการรับอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ เป็นอาจารย์ตามที่กำหนดในสัญญา เนื่องจากสำเร็จการศึกษาในสาขาที่ไม่ตรงตามความต้องการ หรือมีคะแนนเฉลี่ยที่ไม่เป็นที่ต้องการ ซึ่งเป็นปัญหาที่ไม่น่าจะกระทบต่อการดำเนินของโครงการมากนัก เนื่องจากจำนวนที่ผู้รับทุนผิดสัญญาการรับทุนอยู่ในอัตราที่ยังไม่สูงมาก

ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ พบว่า อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ จำนวน 180 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้รับทุนประเภทบุคคลทั่วไป ประจำปีการศึกษา 2530-2534 ในระดับปริญญาโท ศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหิดล ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ ระดับ 3 - ระดับ 7 มีอายุราชการระหว่าง 1-5 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีตำแหน่งทางบริหาร หลังจากสำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์แล้วส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาต่อ แต่ได้เข้ารับการฝึกอบรมและดูงานต่างประเทศ ด้วยทุนรัฐบาล บ้าง ส่วนใหญ่มีคุณวุฒิสูงสุดระดับปริญญาโท จากโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการติดตามผลจากโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ และเหตุผลที่ตัดสินใจสมัครขอรับทุนคือ ชอบงานสอนและหรือชอบลักษณะงานการเป็นอาจารย์ที่มีโอกาสทำงานวิจัยและค้นคว้า

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ ที่มีต่อโครงการ ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

2.1 ความพึงพอใจต่อวิธีดำเนินงานของโครงการ อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ มีความพึงพอใจต่อวิธีดำเนินงานของโครงการ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

ก. การจัดสรรทุน อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ มีความพึงพอใจมากที่สุดคือการจัดสรรทุนในสาขาวิชาที่ขาดแคลน ($\bar{X} = 4.12$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และพึงพอใจน้อยที่สุดคือจำนวนทุนปีละ 40 - 50 ทุน ทั้งระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ($\bar{X} = 3.80$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ข. การกำหนดคุณสมบัติของผู้รับทุน อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ หลักสูตรปริญญาโท : ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาบัณฑิต หรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้าย ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 หรือแต้มเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.50 ($\bar{X} = 3.84$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และพึงพอใจน้อยที่สุดคือ หลักสูตรปริญญาเอก : ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือปริญญาตรี ได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.50 ($\bar{X} = 3.46$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ค. อัตราเงินทุนอุดหนุนการศึกษา อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษาปีละ เดิมปริญญาเอก 7,000 บาท ปริญญาโท 7,000 บาท ปัจจุบันเท่าที่จ่ายจริงในวงเงินไม่เกิน 17,000 บาท ($\bar{X} = 3.53$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และพึงพอใจน้อยที่สุดคือ อาจารย์ส่วนกลาง จะไม่ได้รับค่าใช้จ่ายส่วนตัวคงได้รับเฉพาะค่าหนังสือและค่าเล่าเรียน/ค่าบำรุงการศึกษา เท่ากับอัตราสำหรับบุคคลทั่วไป ($\bar{X} = 2.70$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ง. การคัดเลือกผู้รับทุน อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ เป็นผู้ผ่านการสอบคัดเลือกจากมหาวิทยาลัย/สถาบันที่จัดสอบ(ฝ่ายผลิต) ให้เข้าเป็นนิสิตนักศึกษาสามัญแล้ว และผ่านการสอบสัมภาษณ์จากมหาวิทยาลัย/สถาบันที่ต้องการให้เป็นอาจารย์ (ฝ่ายรับ) ($\bar{X} = 4.31$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก และพึงพอใจน้อยที่สุดคือเป็นนิสิตนักศึกษาที่สามารถเรียนเต็มเวลาได้ ($\bar{X} = 4.21$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นกัน

จ. การรับราชการชดใช้ทุน อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ มีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อผู้ได้รับคัดเลือกให้รับทุนอุดหนุนการศึกษาจะต้องทำสัญญาผูกพันการรับทุนว่าจะเป็นผู้รับราชการในมหาวิทยาลัย/สถาบันที่ระบุไว้ในสัญญา เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 เท่าของจำนวนปีที่รับทุน ($\bar{X} = 3.81$)

จ. อื่น ๆ อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความเหมาะสมของขั้นตอนการสมัครเข้ารับทุน ($\bar{X} = 3.39$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และพึงพอใจน้อยที่สุดคือ การประชาสัมพันธ์ที่ดี และทั่วถึง ($\bar{X} = 2.88$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

2.2 ความพึงพอใจต่อสถาบันฝ่ายผลิต อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการมีความพึงพอใจต่อสถาบันฝ่ายผลิต โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิทยานิพนธ์ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับงานวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.18$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ เนื้อหาหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ($\bar{X} = 4.07$) และพึงพอใจน้อยที่สุดคือการประเมินผลการศึกษามีความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.91$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.3 ความพึงพอใจต่อผลของโครงการที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ มีความพึงพอใจต่อผลของโครงการที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ทำให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 4.11$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการมีโอกาสดูแลหรือความสามารถในการทำงานวิจัยเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.78$) และพึงพอใจน้อยที่สุดคือทำให้มีความรู้ความสามารถทางบริหารเพิ่มขึ้น ($\bar{X} = 3.06$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

2.4 ความพึงพอใจต่อผลของโครงการที่ทำให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัย อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการมีความพึงพอใจต่อผลของโครงการที่ยังคงปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือมีความรักในอาชีพอาจารย์ ($\bar{X} = 4.03$) รองลงมาคือมีโอกาสดูแลและทำงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.80$) และพึงพอใจน้อยที่สุดคือมีเงินตอบแทนหรือเงินเพิ่มพิเศษเพียงพอ ($\bar{X} = 2.36$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ผู้สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการพบเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ อาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการมีความเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบเกี่ยวกับการดำเนินงานของโครงการ ส่วนใหญ่คือ อัตราเงินอุดหนุนการศึกษา ไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่าย ร้อยละ 15.46 รองลงมาคือ การประชาสัมพันธ์ของโครงการล่าช้าและไม่ทั่วถึง ร้อยละ 13.75 และน้อยที่สุดคือ ประเภททุนที่จัดสรรให้แก่บุคคลทั่วไป มากเกินไปทำให้ผู้สมัครประเภทอาจารย์มีโอกาสน้อย ร้อยละ 1.72

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาระดับต้นของมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ ที่มีต่อการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บังคับบัญชาระดับต้นของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ จำนวน 180 คน ส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชา ร้อยละ 91.57 และปฏิบัติงานร่วมกับอาจารย์ที่ประเมิน 1 - 5 ปี

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงาน ของอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาโดยทุนโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ในด้านต่าง ๆ 7 ด้าน คือ

2.1 ความรู้ความสามารถทางวิชาการ โดยภาพรวมผู้บังคับบัญชาจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน ($\bar{X} = 4.23$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือมีความรู้ความสามารถในการค้นหาความรู้จากห้องสมุดและจากแหล่งอื่น ($\bar{X} = 4.21$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือสร้างชื่อเสียงให้แก่ภาควิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.75$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.2 ความสามารถพิเศษ โดยภาพรวมผู้บังคับบัญชาจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.13$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความรู้รอบตัวดี สนใจต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ($\bar{X} = 4.06$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการบริหาร ($\bar{X} = 3.76$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.3 บุคลิกภาพ โดยภาพรวมผู้บังคับบัญชาจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ แต่งการได้เหมาะสม และประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 4.17$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือความซื่อสัตย์ และความมั่นคงทางอารมณ์ ($\bar{X} = 4.06$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ และความมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่น และการเสียสละเพื่อส่วนรวม ($\bar{X} = 3.97$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.4 มนุษย์สัมพันธ์ โดยภาพรวมผู้บังคับบัญชาจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ($\bar{X} = 4.02$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.01$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ความสามารถในการเป็นผู้นำที่ดี ($\bar{X} = 3.93$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.5 ทักษะคดีต่อวิชาชีพอาจารย์ โดยภาพรวมผู้บังคับบัญชาจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ความรักและศรัทธาในอาชีพ ($\bar{X} = 4.14$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือรักษาความสามัคคีในกลุ่มอาชีพ ($\bar{X} = 4.11$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ อุทิศตน เวลาเพื่อศิษย์ ($\bar{X} = 3.98$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.6 คุณธรรมและความประพฤติ โดยภาพรวมผู้บังคับบัญชาจะมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความพึงพอใจมากที่สุดคือ มีความซื่อสัตย์ ($\bar{X} = 4.20$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ความยุติธรรมต่อนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 4.17$) และข้อที่มีระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ รู้จักให้อภัย ($\bar{X} = 4.10$) ซึ่งมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.7 ความพอใจในภาพรวมของอาจารย์โครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ผู้บังคับบัญชามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก คือมีค่าเฉลี่ยรวม 4.25

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ของทบวงมหาวิทยาลัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ตั้งแต่มีการโอนงานโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มาอยู่ในความรับผิดชอบของทบวงมหาวิทยาลัย จนกระทั่งถึงปัจจุบัน พบว่าวัตถุประสงค์ของโครงการยังคงเป็นวัตถุประสงค์เดิม ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 4 ฉบับที่ 5 ฉบับที่ 6 และฉบับที่ 7

การบริหารงานโครงการ พบว่าเป็นไปโดยคณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นประธาน คณะบดีของคณะที่ผลิตนิสิตนักศึกษาผู้รับทุนให้กับโครงการ ผู้อำนวยการสำนักนโยบายน และแผนอุดมศึกษา ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร เป็นอนุกรรมการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า คณะอนุกรรมการชุดดังกล่าว เป็นอนุกรรมการโดยตำแหน่ง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่ง เช่น ปลัดทบวงมหาวิทยาลัยที่เกษียณอายุราชการ แล้วมีการแต่งตั้งปลัดทบวงมหาวิทยาลัยคนใหม่ คณะบดีของคณะต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี หรือเจ้าหน้าที่ของสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้าย เมื่อมีการปรับโครงสร้างสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัยใหม่ ตลอดจนการโอนหน้าที่เลขานุการจากสำนักนโยบายนและแผนอุดมศึกษา (กองแผนงาน) มาอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักส่งเสริมและพัฒนาระบบบริหาร (กองการเจ้าหน้าที่) เมื่อปีพ.ศ. 2534 ทำให้ผู้ที่รับผิดชอบคนใหม่ต้องเรียนรู้งานของโครงการ ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควรกว่าจะเข้าใจงานของโครงการ ก่อให้เกิดการไม่ต่อเนื่องของการทำงาน อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อการพัฒนาอาจารย์ซึ่งมีความสำคัญ และจำเป็นที่จะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง

การพิจารณาปรับหลักสูตรใหม่สาขาวิชาต่าง ๆ เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิตพบว่าการพิจารณาปรับหลักสูตรใหม่สาขาวิชาต่าง ๆ เข้าร่วมโครงการนั้น จะพิจารณาตามความต้องการของมหาวิทยาลัยฝ่ายรับ นับว่าเป็นขั้นตอนของการหาความจำเป็นในการพัฒนาอาจารย์ ซึ่ง ญัฐนิภา คุปรัตน์ (2527) ได้กล่าวว่าเป็นขั้นตอนแรกที่โครงการควรกระทำ

คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ได้พิจารณาปรับหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีพลังงาน และสาขาวิศวกรรมเครื่องกล ของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) พิจารณาปรับหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสาขาฟิสิกส์ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สภาวะแวดล้อม และสาขาเทคโนโลยีทางอาหาร หลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเภสัชเคมี และเภสัชอุตสาหกรรมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หลักสูตรเภสัชศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเภสัชกรรม และสาขาชีวเภสัช และหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขากายภาพบำบัด ของมหาวิทยาลัยมหิดลเข้าร่วมโครงการในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 แต่ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มิได้พิจารณาปรับหลักสูตรใดเข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิต เนื่องจากพิจารณาเห็นว่ามหาวิทยาลัยฝ่ายผลิตที่มีอยู่เดิมสามารถผลิตอาจารย์ให้กับโครงการได้เพียงพอกับความจำเป็น ในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) คณะกรรมการผลิตและพัฒนาอาจารย์ได้พิจารณาเห็นว่าสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งขาดแคลนเพิ่มมากขึ้น จึงได้พิจารณาปรับหลักสูตรใหม่ และเพิ่มมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิตเข้าร่วมโครงการเมื่อปี พ.ศ. 2538 จึงทำให้ในปัจจุบันมีมหาวิทยาลัย/สถาบันที่เข้าร่วมโครงการในฐานะฝ่ายผลิตถึง 10 แห่ง คือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

เจ้าคุณทหารลาดกระบัง และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ โดยผลิตอาจารย์ในสาขาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ จะเห็นได้ว่า พัฒนาการของมหาวิทยาลัย และหลักสูตรที่เข้าร่วมโครงการเป็นที่น่าพึงพอใจเป็นอย่างมาก

แต่เมื่อพิจารณาถึงการจัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษา พบว่า ในแต่ละปีจะมีผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและได้รับการพิจารณาให้รับทุนไม่ครบตามจำนวนทุนที่จัดสรร ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากจำนวนอัตราเงินอุดหนุนการศึกษาน้อยมาก ไม่เพียงพอสำหรับการครองชีพ ถึงแม้ว่าจะได้มีการปรับอัตราเงินอุดหนุนการศึกษาเพิ่มขึ้นแล้วก็ตาม ทำให้ไม่สามารถดึงดูดใจให้บัณฑิตนักศึกษามาสมัครขอรับทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการจัดสรรทุน

1) จากผลการวิจัยพบว่าโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์จะจัดสรรทุนเฉพาะสาขาที่ประกาศเป็นสาขาวิชาขาดแคลนเท่านั้น แต่ในปัจจุบันยังมีอีกหลายสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของมหาวิทยาลัย/สถาบันทั่วไป ได้แก่สาขาวิชาทางสัตวบาล ปศุสัตว์ และรัฐศาสตร์ขนส่ง แต่มิได้มีการประกาศเป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลน ดังนั้นหากโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์จะได้พิจารณาจัดสรรทุนในสาขาวิชาดังกล่าว ก็จะเป็นการป้องกันการขาดแคลนอาจารย์ในอนาคตได้

2. ด้านอัตราเงินอุดหนุนการศึกษา

1) จากผลการวิจัยพบว่า ยังมีการแบ่งแยกระหว่างผู้รับทุนประเภทบุคคลทั่วไป กับผู้รับทุนประเภทอาจารย์ไม่ว่าส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค ที่ได้รับอัตราเงินอุดหนุนการศึกษาที่ไม่เท่ากัน กล่าวคือผู้รับทุนประเภทบุคคลทั่วไปจะได้รับค่าใช้จ่ายส่วนตัวจำนวนหนึ่ง ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษาตามที่จ่ายจริง ผู้รับทุนประเภทอาจารย์ส่วนภูมิภาค จะได้รับค่าใช้จ่ายส่วนตัวครึ่งหนึ่งของผู้รับทุนประเภทบุคคลทั่วไป ค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษาตามที่จ่ายจริง ส่วนผู้รับทุนประเภทอาจารย์ส่วนกลาง จะได้รับเฉพาะค่าเล่าเรียนและค่าบำรุงการศึกษาตามที่

จ่ายจริงเท่านั้น ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วต้องเสียค่าใช้จ่ายเหมือนกัน ดังนั้นควรมีการปรับอัตราเงินอุดหนุนการศึกษาให้ได้รับเท่าเทียมกันหมด เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและเป็นแรงจูงใจสนับสนุนให้อาจารย์มาสมัครขอรับทุนเพื่อศึกษาต่อ

3. ด้านการดำเนินการของโครงการ

1) การประชาสัมพันธ์ของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ล่าช้าและไม่ทั่วถึงทำให้จำนวนผู้สมัครขอรับทุนมีจำนวนน้อยกว่าจำนวนทุนที่จัดสรร ดังนั้นควรจะได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ต่อเนื่อง ทั่วถึง รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ เพื่อผู้ที่สนใจจะสมัครขอรับทุนได้มีโอกาสเตรียมตัวในการสมัคร

2) เนื่องจากการประกาศรับสมัครทุนอุดหนุนการศึกษาโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มีการประกาศสาขาวิชาที่จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษา ภายหลังจากที่นิสิตนักศึกษาได้สอบเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิตแล้ว มาให้ผู้ที่สนใจจะสมัครขอรับทุนอุดหนุนการศึกษาดังกล่าว หมดโอกาสที่จะสมัครขอรับทุน ถ้าในปีนั้นมิได้จัดสรรทุนอุดหนุนการศึกษาดังกล่าว ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เอื้อต่อการสมัครขอรับทุน จึงขอเสนอแนะว่าควรจะมีการประกาศสาขาวิชาที่จัดสรรทุน ตามมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิต ก่อนที่มหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิตเหล่านี้จะมีการประกาศรับสมัครผู้เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา

3) เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบ งานโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ มีจำนวนน้อย และประกอบกับการสับเปลี่ยนโยกย้ายบ่อยครั้ง ทำให้ผู้รับทุนเกิดความสับสนและเสียเวลา ดังนั้นจึงเสนอแนะว่าเพื่อให้การติดต่อประสานงานระหว่างผู้รับทุนกับมหาวิทยาลัยฝ่ายผลิตและฝ่ายรับ ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การทำสัญญาผูกมัด การเบิกเงินอุดหนุนการศึกษา การแจ้งผลการศึกษา การส่งตัวผู้สำเร็จการศึกษาไปยังมหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายรับ ฯลฯ ดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว ควรจะมีการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบทุนอุดหนุนการศึกษาโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ให้มากขึ้น และไม่ควรมีการสับเปลี่ยนโยกย้ายบ่อย ๆ

4. ด้านการคัดเลือกผู้รับทุน

1) จากผลการวิจัยพบว่า การคัดเลือกผู้รับทุนจะใช้การสอบสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียว ประกอบการพิจารณาคัดเลือกผู้รับทุน โดยใช้ระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ซึ่งอาจไม่สามารถวัดทัศนคติต่อวิชาชีพอาจารย์อันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพื่อให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้รับทุนของโครงการยังคงปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ดังนั้นควรพิจารณาให้มีการสอบวัดแบบอื่นเข้ามาเสริมด้วย เช่น แบบสอบวัดความรักในวิชาชีพอาจารย์

5. ด้านการติดตามผลของโครงการ

1) จากผลการวิจัยพบว่าอาจารย์ที่สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการติดตามผลจากโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ซึ่งในการปฏิบัติงานโครงการไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานเอกชนหรือราชการ จะต้องประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้นตอนด้วยกันคือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินโครงการ โดยเฉพาะขั้นตอนที่สามคือการประเมินโครงการนั้นนับว่าเป็นกระบวนการที่จะขาดเสียมิได้ ดังนั้น ทบวงมหาวิทยาลัยควรจะได้มีการประเมินโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ เป็นระยะ อย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้มีการศึกษา ผลการศึกษาของผู้รับทุนการศึกษาโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ ในระหว่างที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัย/สถาบันฝ่ายผลิต
2. ควรจะได้มีการศึกษาและติดตามผลการรับราชการชดใช้ทุนของผู้สำเร็จการศึกษา โดยทุนของโครงการผลิตและพัฒนาอาจารย์ เพื่อสำรวจถึงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น
3. ควรจะได้มีการศึกษาผลงานทางวิชาการหรืองานวิจัยของผู้สำเร็จการศึกษาโดยทุนของโครงการ และเปรียบเทียบกับอาจารย์นอกโครงการ